

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nemško časopisje na Koroškem

Dunaj, junija 1931.

Vsi nemški listi so prinašali v prošlem tednu poročila o poteku in o obravnavi materijali kongresa društva založnikov nemških časopisov (Verrein deutscher Zeitungsverleger), ki se je vršil te dni na Dunaju in na katerem je bilo zastopanih preko dva tisoč nemških listov. Priznati je veličino in pomen nemške žurnalistike, o koji tudi velja, da bi bilo sredstvo sprave, nacionalnega in mednarodnega miru, misel, ki so jo izrazili skoroda vsi govori vodilnih in priznanih nemških osebnosti ob raznih oficijelnih prilikah kongresa. To priliko si dovolimo porabiti, da opozorimo javnost na nemški tisk, ki prihaja v poštev na slovenskem Koroškem. Da so se pridno in vestno udeležili imenovanega kongresa tudi zastopniki nemških listov na Koroškem in da bi se temeljito poglobili v misli in duha, ki se je izražal v govorih g. kancelerja Enderja, poslanika g. Rietha, prof. Wolffa (Draždane) in drugih, to želimo.

Da bi pa izražene visoke ideje o poslanstvu in nalogah časopisja gospodje okoli nemških listov dosledno in dejansko skušali uveljaviti v lokalni in ostali žurnalistiki, ki se junaki kot obmejna nacionalna prvoboriteljica za procvit nemške kulture na ogroženem jugu Koroške in Stajerske, kdaj bi smeli pričeti upati? Metode širjenja, vsiljevanje, miselnost in resnicoljubnost tiska, pojmovanje tiskovnega zakona in tiskovne svobode in druge vrline nemške žurnalistike izza časa stare monarhije, ko so se znašli v eni fronti napram Slovincem prilično vsi nemški listi, so zlasti nam Slovincem na Koroškem še v dobrem spominu. Pa bila je vojska in bilo je glasovanje, in bi hoteli pozabiti, toda danes štejemo deset let miru po prošlem glasovanju in reči moramo, da gotovi nemški listi kot taki, drugi pa vsaj v predalih, kjer se bavijo s kulturnimi, gospodarskimi in političnimi vprašanji slovenske manjšine, kažejo še danes neko stopnjo žurnalistične borbenosti, ki skuša prekašati dobo »Stajerske« in drugih izrodov tedanjega koroškega »slovenskega« freisinnac in landbundovstva. Ne bomo se tu pečali s podrobnostmi, ki bi to dejstvo podprle, dejstvo je že splošno znano in ga spoznavajo polagoma tudi oni »domoljubci«, katerim je namenjena in katere bi naj umetno vzdržava in okrepi v znani in dokaj prošli mentaliteti.

Kdor hoče imeti pojmo o nivoju lista »Freie Stimme«, naj zasleduje periodične članke, ki tangirajo slovenske in jugoslovanske probleme, dopise k obrambnim prireditvam »domoljubnih«, dopise o prilikah porok, pogrebov »domo- in nedomoljubnih« in končno komentarje k slovenskim kulturnim prireditvam, celo kakor imamo slučaje (Brnca), k čisto religioznim. Strmel bo, kakšne žudovite frizure in gorastne potvorbe se širi v nevedšo javnost. Kdor pa žel izpoznavati miselnost »domoljubitelja« in tipe koroških nemških janičarjev iz našega slovenskega ozemlja, naj vzame poljubno številko znanega patrijotičnega lista »Kärntner Heimat« (ki je blasfemija na pojmo »Heimat«), kojega zadnja številka pove, kaj se je per radio iz Ljubljane zvedelo i. dr. Morda valčki in valovi ljubljanske radijopostaje prodirajo in podirajo (kemični in potniški poizkus priti tej vnebovpijoči masi do živega) Karavanke. Imenovani list, ki mu je težko najti para v sodobnem tisku, plove pod firmo »Heimatbund«. Kar si je že dovolil ta list in za njim stoječe nemstvo, ki je vzgojilo s slimi tiskovnimi spakami svojevrstno domoljubstvo in lažnemstvo, je vsek v sodobnih izredkih nemške žurnalistike. Da bi 70 milijonski kulturni narod ne mogel preiti k etično višjim sredstvom v nacionalni borbi na Koroškem...

Iz vidikov idej, ki so se obravnavale na drnjskem kongresu in se razmnožile po vsem časopisju, bi sledila ena najpomembnejših našim nemške žurnalistike in drugih merodajnih faktorjev, da usmeri nemška časnikarstvo na svojem jugu v spodobno in svoji kulturnosti odgovarjajočo smer. Ali pa imajo oni prav, ki ne verujejo v to? Bivši kancler g. Ender je med drugim ob priliki sprejema nemškega tiska dejal: »da je tisk najvažnejše sredstvo v vzgoji javnega mišljenja (der öffentliche Meinungsbildung) ... kot zlorabo tiskovne svobode je imenovali, ako se tisk za resničnost svojih poročil ne briga, ako vedno slepari...« in tolmači potem tako delovanje kot zločin nad narodom. Opominja, da služi tisk v prvi vrsti nalogi za medsebojni sporazum in edinstvo. Da bi to razumeli merodajni koroški žurnalisti? Navedemo besede nemškega poslanika ob isti priliki g. Rietha: »... Duh in zavest odgovornosti v tisku je v visoki meri merodajna, večkrat odločilna za duševni razvoj celotnega ljudstva in do gotove mere za usodo celotnega ljudstva (naroda) ... Ne moremo zadostno povdrti pomen in resničnost tega dejstva, v kakšni meri je temu dokaz duševni razvoj slovenskega ljudstva na Koroškem, kjer je pod vplivom širjenja tuje kulture in v najvišji meri po vplivu izrodov nemškega tiska, ki si kaže že desetletja kulturni laž, gnilih jajc itd. pod krilom nemške oblastnosti, razvoj velikega dela Slovincov dospel do stopnje, ki je silno problematična in v tej smeri nemogoča.

Zato pa čast onemu delu koroških Slovincov, ki vzdržuje skupno oblastni premoči telega, ki temelji na jezikovni skupnosti in kulturni celosti slovenskega ljudstva. Na svojem predavanju o »tiskovni svobodi in kulturi« je ob koncu postavil g. prof. Wolff, ki je načeljeval glavni skupščini, stavek: »... Mi si v tem homeričnem boju za kulturo ne damo vsiliti misel (vero), da bi zmagal v tem boju porogljiv in nekulturni (kulturlöse) Tersitec. Ta krasna misel še živi neomajana v slovenski manjšini na Koroškem. Zato pozor na slovenski tisk! — es—

„Z najvišjega vidika“

Informacije našega dopisnika o sporu med sv. Očetom in fašizmom

Rim, 18. jun. Napetost med sv. stolico in vlado kljub izmenjavi diplomatskih not od obeh strani ni prav nič ponehala. Kot odgovor na več ali manj prikriti grožnje fašističnega časopisja, iz katerih govore lažno potlačeni antiklerikalni instinkti velike mase fašistov, so začeli sedaj dostojanstveno pa odločno odgovarjati italijanski škofje v obliki pastirskih pisem. Med temi pismi je najbolj energično in značilno za sedanj položaj pismo kardinala Granito di Belmonte, dekana kardinalskega kolegija in škofa mesta Ostie.

„Zlato se čisti v ognju“

Uvodoma naznanja vernikom razpust katoliških mladeniških društev in izraža upanje, da bi se iz tolikega zla rodile dobre posledice. »Imeli ste, dragi mladeniči, društva, v katerih ste se učili ljubezni do vere, do domovine, do resnice in pravice pa do heroizma. Medsebojni dobri zgledi so vas vzpodbujali k plemeniti tekmi v dobrem. To smo videli in tega smo se veselili. Vršili ste z eno besedo katoliški apostolat v čast božjo in v resnični blagor države. To vaše poslanstvo ne sme prenehati zaradi nesreče, ki je zadela vašo družbo. Vsak naj ostane na svojo odgovornost kot dober katoličan na svojem mestu, ki je danes bolj kot le nekaj častno mesto. Zakaj sedaj ste katoliški apostoli v najeminentnejšem pomenu besede, ker vas je po božji previdnosti zatekel usoda, da vedete življenje ponižanja, preganjanja in heroičnih žrtv. Pomnite, da se zlato ne izčisti drugače kakor v ognju in da mramor ne dobi plemenite oblike, ako ga ne obtočijo s kladivom in dolbejo z diletom. Bodite poslušni od Boga postavljeni oblasti; ubogajte jo v vsem, kar je dovoljeno, ne boječ se tudi žrtve za domovino, kadar je koristno in potrebno. Ne smete pa pozabiti, kakor uča apostol, da ne smemo poslušati, ako bi se nam ukazalo kaj, kar je proti božji postavi. Moramo tedaj biti pripravljeni na mučeništvo, vedoč, da se v Cerkv menjajo časi miru z dobami preganjanja. Če nam je Cerkev v normalnem času podarila zglede pravičnosti in svetosti, nam v nenormalnih časih kaže sijaj in heroizem mučnikov. Tako v trumu kakor v trpljenju delajo katoličani vedno le za Kristusovo kraljestvo na zemlji. Zato pogum, dragi mladeniči: noliite timere — ne bojte se in bodite pogumni.«

Ta pastirska poslanica dekana kardinalskega kolegija je napravila po vsej Italiji izredno globok vtis. Fašistični režim je tako zelo presenečen, da časopisje še ni dobilo navodil, kako naj na to izjavo odgovori. Sama po sebi poslanica kardinala Belmonte ne potrjuje ničesar drugega kakor večni nauk Cerkev, se pa odlikuje po tonu, ki ne pušča fašistov v dvomu, da se katoličanstvo Italije nikakor ne misli ukloniti fašizmu, v kolikor žali svobodo vesti in pravičnosti. Ker pa v fašizmu kljub volji njegovega šefa samega in merodajnega vodstva stranke, da se stvari ne tirajo do zadnje skrajnosti, opasno prevladuje antiversko ekstremistično krilo, je na poslanico kardinala pričakovati veljemne reakcije od strani režima, ki počasi zgublja iz rok vajeti, na drugi strani pa živi čedalje bolj v strahu pred naraščanjem antifašističnega vala v Italiji.

Ves episkopat za kat. mladino

Pismo kardinala dekana je tem večjega pomena, ker ni osamljeno, ampak tvori le najodličnejšo enunciacijo italijanskega episkopata, ki enega in istega dne objavlja pastirske poslanice vsem katoliškim vernikom apeninskega polotoka. Do sedaj so nam znane pastirske poslanice vseh škofov beneške province pod vodstvom beneškega patriarha, kardinala Lafontaine, nadškofa iz Modene, škofa iz Piacenze, nadškofa iz Cagliari in Sardinije. Poslanica beneških škofov seznaja vernike z ukrepi režima in pohvali razpuščena katoliška mladeniška združenja za njihovo dostojanstveno obnašanje. Katoliška mladeniška društva — pravi pastirsko pismo — so se daleč od vsake politike pečala po navodilih sv. stolice izključno z verskimi zadevami. Če bo zdaj vsa Katoliška akcija, kakor se čuje, prišla neposredno pod vodstvo in odgovornost katoliških škofov, bodo škofje zelo veseli, da jo bodo mogli voditi. Katoliška mladina pa naj nadaljuje svoje delo pomožnega apostolata po namenih sv. očeta. Podobno se izražajo tudi ostali italijanski škofje, ki s svojimi poslanicami oficijelno prevzemajo nase vodstvo Katoliške akcije. Pri tem se nadškof iz Ca-

gliari postavlja na stališče, da z vladnim dekretom nikakor niso razpuščene bratovščine, tretji red, Marijanske kongregacije, takozvani salezijanski rektoriji ter druge take ustanove, ki imajo za namen versko izobrazbo in versko dejavnost. Dekret tudi ne razlašča sedežev razpuščenih katoliških mladeniških društev in zato naj jih lastniki zahtevajo nazaj povsod tam, kjer so bili zasedeni. Sploh naj duhovniki pogumno nadaljujejo delo nabožne organizacije mladine, kakor da se ni nič zgodilo, ker se to delovanje obstoječih odredb nič ne tiče.

Začetek napetosti

Začela se je tudi zopet polemika med fašističnimi listi, ki objavljajo gotove režimske komunikacije, in med glasilom Vatikana, o čemer smo poročali že včeraj. Danes nam je dodejati samo, da »Osservatore Romano« nadaljuje objavo udanostnih izjav papežu iz vsej katoliškega sveta pod znanim geslom iz »Dejanj apostolov«, da je Cerkev neprestano molila Boga za Petra (ko je bil zaprt). Med izjavami so slejkoprej na prvem mestu energične solidaritetne izjave francoskih škofov (dejstvo, ki fašiste posebno draži). Zelo energična je tudi izjava splitskega škofa Bonelacića, ki obsoja nedostojno preganjanje Katoliške akcije in brezbožne žalitve proti osebi sv. očeta, ki si jih dovoljujejo v Italiji. Izjave jugoslovanskih škofov, so fašističnemu režimu iz znanih razlogov, ki jih bomo pozneje navedli, posebno nerpijetne.

Vaš dopisnik se je glede spora med Vatikanom in Mussolinijem, ki zavzema pod površino vedno ostrije obliko, na dobro poučenih mestih še natančneje informiral o njegovih globljih vzrokih in more glede tega ugotoviti nekatera zelo zanimiva dejstva. Začetek sedanje napetosti med najvišjim vodstvom Cerkev in fašističnim režimom datira od dne, ko je jugoslovanski katoliški episkopat v javni okrožnici opozoril svet na preganjanje katoliških vernikov v enem delu Italije. Znano je, da je Mussolini takrat napel vse sile, da bi sv. stolica izjavo jugoslovanskih katoliških škofov na en ali drugi način desavuirala, kajti poslanica jugoslovanskega episkopata je bil prvi oficijelni moralni udarec za fašizem, ki je prišel iz inozemstva in ki je položil prst na tisto mesto, ki si ga fašizem najbolj prizadeval zakriti, to je na brezobzirnost, s katero fašizem nastopa, če treba, tudi proti katolicizmu. To je Mussolinija tem bolj zadelo, ker je skušal pridobiti katoliško javno mnenje v Evropi.

Agrarci v ČSR so se vdali

Nova žitna politika med državami Male antante

Praga, 18. junija. d. Istočasno, ko se vršijo pogajanja med Francijo in nekaterimi žitnimi državami na evropskem vzhodu (o pogajanjih med Francijo in Jugoslavijo je »Slovenec« že poročal — op. ured.) v svrhu hitre razprodaje žitnih zalog, tudi na Češkoslovaškem niho počivali. Med posameznimi ministri, političnimi in gospodarskimi, se vršijo že dalje časa resna posvetovanja, kako preurediti trgovino z žitom, da bi vsaj nekoliko olajšala položaj zaveznic Češkoslovaške na jugovzhodu. Praška vlada se je v vso iskrenost spravila na delo, da uresniči nekatere želje, ki jih je sprožila konferenca Male antante v Bukarešti in ki težijo po tesnejšem sodelovanju teh držav na gospodarskem polju. Sklenila je po težkih bojih s svojimi agrarci, da olajša uvoz jugoslovanskega in romunskega žita na češkoslovaški trg. V to svrhu namerava ustanoviti posebno družbo, ki bi imela namen regulirati žitne cene in sicer tako pri poljedelcu samem, kakor pri konsumentu. Trgovina z žitom bi bila svobodna tako na znotraj države kakor z ozirom na izvoz ali na uvoz s to omejitvijo, da bi morala spoštovati cene, katere bi ta

družba nalagala. V gospodarskih krogih se je podarjala tudi z ozirom na gornji načrt še neka druga sprememba v zunanji trgovini med Češkoslovaško in nekaterimi drugimi državami na vzhodu in na jugovzhodu Evrope. Tako se trdi, da Češkoslovaška noče spreminjati dosedanje oblike trgovinskih pogojev ampak da bo rajši z državami, s katerimi želi živeti v prav prijateljskih odnosih, sklenila tajne dodatne pogodbe, na podlagi katerih bi praška glavna kontrola carin pri mesečnih obračunih kratkoročno vrnila vsoto, katero je po tarifi morala pobratiti. Zdi se, da bodo ravno žito in poljedelski pridelki deležni te zanimive ugodnosti. Ako se to uresniči — oficijelno ta vest ni bila niti potrjena niti demantirana — potem bi gotove žitne države praktično lahko uvažale gotove količine žita brez vsake carine, kar bi brez vsakega preprekanja izključilo konkurenco ameriškega žita. V zvezi s francoskimi načrti je to prvi resen in upovpoln poskus prihiti na pomoč poljedelskim državam, ki bi dolgo več ne moge čakati in bi bile izpostavljene najhujšim eventualitetam

Mellon v Evropi

Amerika predlaga preureditev plačevanja vojnih dolgov

London, 18. jun. AA. Angleški listi trdijo, da bo ameriški minister za finance Mellon obiskal Evropo, ker hoče proučiti finančni položaj posameznih evropskih držav. Predsednik Združenih držav Hoover je mnenja, da je treba preurediti odplačevanje vojnih dolgov, da na ta način odstranijo možnost krize v Združenih državah, ki bi nastala, če bi Nemčija dopove-

dala nadaljnja plačila. Včeraj je Mellon obiskal predsednika angleške vlade Macdonalda in zunanje ministra Hendersona. Popoldne pa se je sestel z guvernerjem angleške narodne banke. Na tem sestanku je proučil načrt o preureditvi vojnih dolgov, ki ga je sestavil guverner angleške narodne banke Norman Montagu.

Pariz, 18. junija. AA. Briand je včeraj sprejel poslanika Združenih držav severne Amerike. Sodi, da je Briand govoril na tem sestanku o predstoječem obisku ameriškega finančnega ministra Mellona v Parizu.

To presega vse meje

Prejeli smo:

Beljak, 18. junija. d. V St. Stefanu v Ziljski dolini se je vršila birma. Za sprejem prevzvišene kneziško-kraljevske domačine vas lepo okrasili in postavili krofne sodelotki, ki je nosil nemški glavni napis. Ker je pa vas slovenska in birmanci domala vsi slovenskega rodu, so s slovoloku pristavili še v slovenskem jeziku: Dobrodošli! Javno in pri belem dnevu je pripeljal domači nadoučitelj skupino ljudi, ki se med psokvami na Slovence odstranili slovensko besedo. Čutimo se užaljene in zahtevamo zadoščenja!

Koroški Slovenci.

Dunajska vremenska napoved. Najprej bo še vetrovno vreme. V severnih Alpah ponekod padavine. Potem pa je pričakovati pomirjenega vremena in zjasnitve.

Hohenzollern - Habsburg

Italijanski list o povratku obeh dinastij

Trst, 18. junija. Z. »Popolo di Trieste« se v uvodnem članku bavi z vprašanjem restavracije Hohenzollerjev in Habsburgovcev. V tem članku piše med ostalim, da je v Nemčiji že pripravljen tir za povratek Hohenzollerjev. Sedaj se pripravlja princ Friderik Viljem, sin cesarja Viljema II., kateri je dobil po družinskem zaslanju v Doornu dovoljenje, na kandidaturu za prihodnje volitve za predsednika nemške republike. Kandidat prince Friderik Viljem ima precej izgleda na uspeh pri novih volitvah za predsednika nemške republike in njegovo izvolitev smatrajo politični krogi za več kot sigurno. To bi bila v resnici restavracija Hohenzollerjev. V Evropi bi to izrazilo nove prepire in nove vojne. Zmagovalci v veliki vojni bi morali na vsak način braniti svoje zmag.

Čim bi princ Friderik Viljem bil izbran za predsednika nemške republike, bi morala Francija, Belgija in Poljska takoj prijeti za orožje v obrambo sedanega stanja v Evropi. Tudi Italija bi se morala zaplesti v vojno, ker bi z restavracijo

Hohenzollerjev bilo zbližanje Nemčije in Avstrije neizbežno, a tedaj bi velika Nemčija zahtevala od Italije južni Tirol in hotela prestaviti mejo na Brennerja. Posledice bi bile nedogledne.

Dalje piše »Popolo di Trieste«, da je restavracija Hohenzollerjev največja nevarnost za mir, obenem pa opozarja, da se kaj takega ne more trditi za Habsburžane in kandidaturu Otona Habsburškega, ki je te dni demantirana, ki pa sploh ne more biti nevarna. Oton Habsburški je legitimistični pretendent na madjarski prestol. Če bi se on odrekel svojih pretenzij na avstrijski prestol in s tem izključil možnost obnove stare pokvečene dvojne monarhije in če bi se le omejil na krono sv. Stefana, bi zato ne bilo nobenih težkoč, da mu kot sinu Italije, italijanski kralj da za ženo svojo najmlajšo hčerko princezo Marijo, da zaseda prestol v Budimpešti. Madjarska zveza in prijateljstvo Italije bi predstavljalo resnično garancijo za mir, ki bi se lahko smatral za definitivnega.

Motvoz Grosuplje

domači slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 20 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za štiro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena zhamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Vinogorje

mlada dekleta, isče Hotel Jekler na Bledu.

Zavod sv. Marte

zavetišče za služkinje — vpludno priporočila dobre kuharice, sobarice kakor tudi druge delovne moči, za dobo sezije.

Denar

Družabnika
sprejme vpeljana podjetje s kapitalom 30—40.000 Din. Ponudbe poslani na upravo »Slovenca« pod »Dobičkanosno« št. 6904.

Družabnika
z nekaj kapitala ozir. nepremičnin, ki bi tudi sam sodeloval v trgovini z mešanim blagom, takoj sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 6914.

Službo dobe

Elektromonter
ki je obenem dober šofer, dobi takoj službo. Ponudbe je poslani na upravo lista pod »Elektromehaničar« št. 6797.

Samostojen mizar
ki je vajen tudi dela na mizarskih strojih, dobi takoj službo. Ponudbe na oglasni oddelček pod »Samostojen mizar« št. 6798.

Mizarski vajenec
priden, pošten, se takoj sprejme z vsjo oskrbo v hiši. Franc Resnik, mizar, Brežice.

Mizar, pomočnika
zmožnega v stavbenki in pohištveni stroji, sprejemam na delo. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Anton Poganičnik, Bukovica št. 21, nad Škofjo Loko.

Učenko
poštenih staršev, katere je dovršila najmanj 2 raz. meščanske šole, sprejemam v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo z dežele. Naslov v upravi pod števil. 6953.

Vrtnar

oženjen, vajen tudi mizarskih del, se sprejme. Stanovanje na razpolago. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista pod št. 6945.

Služkinjo

vajeno vseh hišnih del, sprejemem. Plača dobra. Naslov v upravi lista pod št. 6954.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastoni. Pišite ponil!

šoferska šola

I. Gabersčik
bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 81, nedaleč od kolodvorov. Vhod tudi z Bleiweisove ceste.

Objave

Preklje!
Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za mojo ženo Terezijo Guzej. — Jernej Guzej, Trbovlje 1.

Vnatej

Kmetijsko društvo
v Trebnjem odda s. t. julijem trgovino z vsjo zalogo proti lakojnemu plačilu ali primernemu jamstvu.

Lokal
se odda na prometni točki v Ljubljani z inventarjem ali brez. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6912.

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Tristanovanjska hiša

dayka prosta, se proda za 135.000 Din, potrebno samo 75.000 Din. Moste pri Ljubljani, Val. Vodnikova ulica 8.

Kupimo

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Tristanovanjska hiša

dayka prosta, se proda za 135.000 Din, potrebno samo 75.000 Din. Moste pri Ljubljani, Val. Vodnikova ulica 8.

Kupimo

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Tristanovanjska hiša

dayka prosta, se proda za 135.000 Din, potrebno samo 75.000 Din. Moste pri Ljubljani, Val. Vodnikova ulica 8.

Kupimo

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Gramofon

in 10 plošč, dobro ohranjen, se proda za 600 dinarjev. Naslov v upravi pod št. 6959.

Prodaj

več politiziranih hrastovih spalnic; pri psihi ovalno brušeno ogledalo. — Cena 4200 Din. — Dam tudi na obroke. Vinko Vipotnik, mizar, Zagorje ob Savi.

Kopalne obleke

od 45 Din naprej Vam nudim »LUNA«, Maribor, Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Avto Fiat

osebni, prikojen v tovarnega, takse prost, v prav dobrem stanju, no nizki ceni naprodaj. Naslov v upravi pod št. 6948.

Drva, premož, trame

in deske dobite pri Josip Prelesnik, nasl. Drobniča, Ljubljana, Janševa ulica, tel. 3389. Državni in samoupravnih uradniki dobijo tudi na obroke.

Ugodna prilika

za nakup moške obleke. Komur ni za modo in siroke hlače lahko dobi res dobro obleko za mal denar, ker sem se odločil oddati take obleke za polovično ceno. A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Pubasto perje

čisto čehano po 45 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto bele gospe po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja

LANCER TRADING

in druga krnila nudi na prenos. Veletrgovina žita in moka. A. VOLK, LJUBLJANA, Rečeva cesta 24.

Redna stolica

lahka in naravna brez bolečin in driske se dovede z uporabo staroznanih KROGLJIC IZ KRVAVINE. Domača cascara To izvrstno domače sredstvo čisti želodec, ureja stolicu, zmanjšuje lenost in napetost črev. Cena škatlice močnejših 12 Din, cena škatlice slabših 10 Din. Proizvajal in razpošilja stala, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulič, Zagreb. Jelačičev trg 20. Dobiva se v vseh lekarnah.

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Tristanovanjska hiša

dayka prosta, se proda za 135.000 Din, potrebno samo 75.000 Din. Moste pri Ljubljani, Val. Vodnikova ulica 8.

Kupimo

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Tristanovanjska hiša

dayka prosta, se proda za 135.000 Din, potrebno samo 75.000 Din. Moste pri Ljubljani, Val. Vodnikova ulica 8.

Kupimo

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Tristanovanjska hiša

dayka prosta, se proda za 135.000 Din, potrebno samo 75.000 Din. Moste pri Ljubljani, Val. Vodnikova ulica 8.

Kupimo

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Odjemalcem izven Zagreba

Samo kdor v miru izbira - dobro kupil!

Ako morate iz trgovine do trgovine, da pregledate blago, se boste v naglici odločili morda za nekaj, radi česar se boste pozneje kesali.

Zato izbirajte blago doma.

Tu imate čas, da pregledate in preценite vzorce kos za kosom; nihče Vas ne bo prigrigoval za nekaj, kar ne bi ugačalo Vašemu okusu.

Zahtevajte zato našo kolekcijo svile, pralne svile in tkanine.

in v par dneh jo boste imeli doma, seveda brezplačno kakor tudi brezobvezno.

Potem sedite in izberite ono, kar dajbolj odgovarja Vašemu statusu in Vašemu okusu.

Ker nabavljamo mi blago naravnost iz tovarne in ga prodajamo direktno Vam, odpadejo razne provizije; Vi kupite torej boljše kvaliteto za manj denarja.

Največja trgovska in odprema trdka:

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako se nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani, v novi palači Vojne zavarovalnice.

Striženje psov
po nizkih cenah pri tv. Osvald, Glince, Cesta VI št. 4, za gostilno »Novi York«.

Zimnice po 35 Din
predelujem. Vsa tapetniska dela po najnižji ceni. Pridem delati tudi na dom. Slavič Franc, tapetnik, Rimska cesta št. 5, Zabjak št. 14.

Zupansko občino Zagorje ob Savi razpisuje mesto diplomiranega

veterinarja

s sedežem v Zagorju ob Savi. Pogoji so predpisani z odredbo kralj. banske uprave z dne 13. dec. 1930 št. III No 18.408, Sl. list št. 286/45 z dne 27. dec. 1930.

Reflektanti z nekaj let prakse imajo prednost. Prejemki: 1. Mesečna plača vključno z bano-vinsko subvencijo 2000 Din.

2. za stanarino se prizna mesečno 300 Din.

3. Prosto bolniško in starostno zavarovanje. Nastop službe čimprej.

Prošnje, sestavljene s smislu zgornje naredbe kralj. banske uprave ad II., je vložiti na podpisano županstvo do 15. julija t. l.

Županstvo občine Zagorje ob Savi, dne 16. junija 1931.

Zahvala

Ob prebriski izgubi našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Josipa Vovka

višjega sodnega oficijala v pokoju

izrekamo tem potom vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetja ter nas tolažili v teh težkih urah, svojo najsrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 17. junija 1931.

GLOBOKO ŽALUJOČA SOPROGA IN OTROCI

Offrid v. Hanstein:

Strahotno potovanje na luno

Starček je nekaj kratov stopil gor in dol. Kar zares sem se Vaših skrbi nalezal. Seveda je to neumno, končno pa — Glasno se zasmeje. »Veste kaj, to je pravzaprav izvrstna misel. Sedaj pride slavnostna pojedina. Govori meni, Vam in vsemu svetu na čast. Kakor po navadi bodo eden drugemu kadili, povedali pa ničesar. Poiščite mojo hčerko, pa jo bomo skrivaj popihali. Naročite moj avto. Izvrstna šala: Medtem, ko bodo tu notri v dvorani na nas prežale hijene navdušenja, jo mi skrivaj pobrišemo, na moji jahti lepo udobno povečerjamo in še nekaj ur prespi-mo, preden se začne veliki prizor.«

Ko je deset minut nato v sobo stopil častni odbor, da gospoda Allistra in Egona Helmstätterja sprovede v dvorano k banketu, je bil nemalo razočaran, ko je dobil samo listek in na njem stavek: »Sva že odrinila na Novo Atlantido.«

In zares so zagledali takoj nato, kako je »Swallow«, bela jahta petrolejskega kralja, zdrsula iz pristanišča.

Bilo je dve uri pozneje. Zdaj pa že daleč zunaj na prostem morju, kajti čoln dirkač je polzel po pokojnem morju, da je bilo veselje. Kurt Korus in Američan že zdavnaj nista več sedela vsak na svoji strani ladjice kakor dva sovražnika, ampak lepo složno skupaj pod majceno kajuto, kamor niso mogle priti morske pene. Korus si je prižgal cigaro, Američan pa si nabasal svojo pipico.

»Približno v eni uri moramo biti tam.«

»Torej bomo najmanj štiri ure prej na cilju ko Allistрова jahta.«

»Otok pa je seveda zastražen.«

Američan se skloni prav do Nemca. »Nocoj moram brezpogojno priti v raketo. Če bom mogel jutri zjutraj New York Evening Posti brzojaviti natančen popis zračne ladje, me čaka štiri tisoč dolarjev.«

»Mi Nemci smo ubožnejši, jaz dobim samo tri tisoč mark.«

»Torej morava v ladjo, samo kako?«

Korus mu pomoli roko. »Uslugo za uslugo?«

»Kaj hočete s tem reči?«

»Če mi boste uslugo z uslugo povrnili, vas vzamem s seboj.«

»Ali imate kake zveze?«

»Tres faciant collegium.«

»In kdo je tretji?«

»Nagao Hazumi.«

»Japonec?«

»Tokio Azahi, Tokijsko solnce, plača še več ko New York. Pet tisoč dolarjev!«

»Ali je že tukaj?«

»Že tri dni. Med čuvaji preoblečen v Kitajca.«

»Prokleta! Že tri dni?«

»Nič ne de. Tehničnih stvari niti malo ne razume, zato mora čakati name, da mu vse razložim. To je moje delo, on me pa zato spravi v raketo.«

Američan mu stisne roko. »Torej bomo mi trije, Amerika, Nemčija in Japonska, istočasno odposlali svoja poročila.«

★

Bela jahta petrolejskega kralja je s polno paro drsula po morju. Motornega čolnika, ki je imel posebne stroje za dirkanje, pa seveda ni mogla dohiteti. Joe Allister je bil prav dobre volje. »Gospod doktor,

le poslužite se, jutri vam ne bodo tako dobro postregli.«

Egon se je komaj vidno nasmehnil. »Upajmo, da kosilo na Madagaskarju tudi ne bo najslabše.«

»Kajpada, saj boste itak samo nekaj trenutkov potovali.«

Egon se je zelo zresnil. »Morda pa tudi celo dolgo večnost.«

Allister je pogovor zakrenil. »Nikar ne pozabite, da je moj milijon v vaših rokah.«

Irena take zabave ni mogla več poslušati in je brez besede odšla.

★

Se vedno je dirkal motorni čoln skozi valove. Bilo je približno polnoč, docela tema, mesec in zvezde zagnjene s črnimi oblaki, pa vendar se je na nebu nenadoma pojavila svetla luč, ki je naraščala od minute do minute. Korus in Američan sta stala na čolnovem krovu.

»Nova Atlantida.«

Otoček v Velikem Oceanu, katerega doslej še nihče ni videl, ker ga je lepo brodovje Jose Allistra skrbno stražilo pred vsakim nepoklicanim očesom.

»Nenavaden otok.«

Popolnoma okrogel, s premeromakega pol kilometra, se je dvigal iz morja in plaval na gladini; samo čvrsta sidra so ga vezala z morskim dnom. Prav za prav je bil otok orjaška, povezana polkrogla iz kovine in betona. Na vrhu je imel samo eno, popolnoma ravno ploščado, ki pa se je dvigala nad vodo toliko, da niso pljuskali valovi nanjo. S ploščade so po vsem obodu vodile do vode stopnice, na štiri strani neba pa so po več sto metrov dolga rebra molela v morje in tvorila štiri luke, tako da so ob vsakem vetru lahko katero uporabljali.

Komisar za Avstrijo

Dr. Ender odklonil sestavo vlade -- Vse Evropa pomaga reševati državo pred polomom

Dunaj, 18. junija. tg. Dosedanji razgovori dr. Enderja s socialnimi demokrati so dovedli do tega, da levica popolnoma odklanja Enderjevo stališče. Socialnim demokratom ni všeč, da bi bil sprejet v novi kabinet bivši finančni minister dr. Kienböck. Landbund je zahteval sledeče: 1. kaznovanje onih, ki so krivi poloma Credit-Anstalta, 2. saniranje državnega proračuna s tem, da se zmanjšajo izdatki, ne pa zvišajo dohodki, 3. sklenitev trgovinskih pogodb v varstvo domačega kmetijstva, 4. glede zunanje politike odločen nastop za carinsko unijo. Velenecji predsedem še niso zadovoljni glede vprašanja znižanja uradnih plač. Tudi oni smatrajo za prvi pogoj, da vlada vztraja pri carinski uniji. »Neuigkeits-Weltblatt« doznava iz krogov, ki so blizu vladi, da je v primeru, če tekom 18. ur ne pride do vidne rešitve krize, računali s tem, da bo za Avstrijo imenovan komisar Društva narodov. Ta smisel so imeli tudi razgovori mednarodnih finančnikov pri zveznem kanclerju.

Dr. Ender odklonil

Dunaj, 18. junija. tg. Dr. Ender je v večernih urah odklonil misijo za sestavo novega kabineta, ker s potekom današnjih konferenc strank glede izrednih pooblastil ni bil zadovoljen. Zaenkrat je bil poklican na Dunaj dr. Gürtler iz Grada, in si-

cer samo v svrhu osebnega posvetovanja z predsednikom republike.

Dunaj, 18. junija. tg. Državno pravdnštvo je prejelo ovadbo proti bivšemu vodilnemu ravnatelju Credit-Anstalta radi njegovega poslovanja. Uvedla se je preiskava. Dasi se uradno ne javlja ime, je nedvomno, da gre za vpokojenega ravnatelja Credit-Anstalta Fritz Ehenfesta, ki živi sedaj v Parizu, čegar konto zgube lastnega premoženja znaša 3 milijone dolarjev, pri Credit-Anstaltu pa 15 milijonov dolarjev, in sicer večinoma iz ponesrečenih spekulacij povodom lanskega borskega kraha v Ameriki.

Angleži rešujejo

London, 18. jun. tg. Angleški listi potrjujejo, da je na Dunaj poslani zastopnik angleške narodne banke sir Robert Kindersley po naročilu svojega zavoda preprečil finančno katastrofo v Avstriji. Angleška emisijska banka se je spričo resnosti položaja takoj odločila, ne da bi čakala na rezultat bančnih pogajanj v Parizu, da prevzame francoski del pomožne akcije, ki se je nameravala pod protektoratom mednarodne reparacijske banke. Ta postopek je jasno demonstriral namene angleškega finančnega sveta, da se razčisti finančne težkoče evropskih držav dolžnic. V krogih londonske City se naglašja, da je angleška akcija morala napraviti

velik vtis tudi v Franciji, ker je povzročila, da so se morale opustiti politične koncesije, ki jih je zahtevala Francija glede carinske unije. K temu pripominja »Manchester Guardian«, da vidi finančni državni tajnik Mellon boljše možnost razvoja za lastno življenje Avstrije v carinski uniji kakor pa v mednarodnih posojilih.

„Avstrija ni zmožna živeti“

Pariz, 18. jun. tg. Leon Blum je začel danes v »Populaire« v zvezi z avstrijsko krizo hudo atako na mirovne pogodbe. Da nova Avstrija ni zmožna življenja, je sedaj točno dokazano. Odkar obstoja, je bila v resnici odvisna od drugih. Če problem Anschlusa danes moti Evropo, so za to v prvi vrsti odgovorni oni, ki so 6 milijonov Avstrijcev obsodili v gospodarsko stisko.

London, 18. jun. tg. »Daily Telegraph« poroča, da bi bila Francija pripravljena dati Avstriji finančno pomoč, če bi se končoveljavno odrekla carinski uniji ali drugim gospodarskim zvezam z Nemčijo. Finančna pomožna akcija pa bi se imela izvršiti po Društvu narodov v zvezi z njegovim finančnim panevropskim odborom. Z jamstvom Društva narodov naj bi se mednarodno posojilo razpisalo v glavnem na francoskem trgu. Končno naj se ustanovi poseben odbor pri Društvu narodov za opazovanje avstrijskih financ.

K sporu med Vatikanom in fašizmom

Rim, 18. jun. tg. Kakor poroča »Giornale d'Italia« iz Neaplja, je papež pooblastil neapeljskega nadškofa, da sme zopet pripustiti procesije pod milim nebom, če jih smatra za primerne. Kakor znano, je prepev procesij na raznih krajih južne Italije povzročila hude spopade in so v Nicastru celo streljali. Danes opisuje »Osservatore Romano« na svoj način dotične dogodke, drugače kakor italijanski vladni listi, ter navaja, da dotične demonstracije nikakor niso bile tako spontane. — Med tem pa se pogajanja med Vatikanom in Italijo nadaljujejo. O vatikanskem odgovoru molčijo v obeh tablojih, ne da bi se moglo smatrati, da so se načelno nasprotja med obema strankama omilila. Na italijanski strani priznavajo, da je papeževa nota pisana v spravljivem tonu, očitno pa smatrajo, da je nadaljevanje izmenjavanja pismenih not brez smisla.

Fašizem preganja tudi Grke

Atene, 18. jun. AA. V zadnjem času se je mudil v Atenah načelnik manjšinske sekcije Društva narodov. Pred povratkom v Zenevo je sprejel grško odposlanstvo z Dodekaneza. Odposlanec je predstavil njih vodja Aservos. Odposlanec se obrazložil zastopniku Društva narodov, kakšen je položaj Grkov v Dodekanezu in kako ravna Italijani s tamošnjim prebivalstvom. Odposlanec Društva narodov so prosili, naj vpraša na italijanskem konzulatu v Atenah, kolikšno je število onih Grkov, ki so jim Italijani prepovedali povratek na okupirane otoke. To je najboljši dokaz, kakšnemu preganjanju so izpostavljeni Grki na popolnoma grškem otočju Dodekaneza.

Pogreb žrtev pomorske katastrofe

Pariz, 18. jun. tg. V Nantesu je bil danes pogreb 77 žrtev parnika »St. Philibert«. Pogreb se je vršil ob splošni udeležbi prebivalstva z vojaškimi častmi iz katedrale na pokopališče. Vlado so zastopali zunanji minister Briand, mornariški minister Dumesnil in minister za trgovinsko mornarico Chappedelaine.

Po dolgem iskanju so danes našli vrak potopljene ladje »St. Philibert«. Ker se nahaja sredi plovnice poti v pristanišče St. Nazaire in ovira promet ladij, hočejo poskusiti dvigniti potopljeno ladjo. Če to ne bo mogoče, bodo ladjo razstrelili.

Mednarodna konferenca dela

Zeneva, 18. jun. tg. Z 81 proti 2 glasovom se je danes na zaključni seji XV. mednarodne delovne konference sklenila konvencija, da se delovni čas v premovalnih skrajša na 7 in tri četrt ure, pri čemer so se odgnili glasovanju italijanska in nekatere prekomorske vlade. Skupina delodajalcev je poskusila obstrukcijo s tem, da se je odgnala glasovanju, da bi tako preprečila sklepčnost. To so preprečili delavski delegati na ta način, da so pridobili zase nekatere vladne delegate. Prej pa je bila še odklonjena revizija konvencije o nočnem delu žensk, ker ni dobila potrebne dvetretjinske večine.

Nov politični amor v Bolgariji

Sofija, 17. jun. tg. Na periferiji mesta s našli davi truplo policijskega agenta Taneva, ki je bil ubit z mnogimi strelji. Poleg njega pa sta ležala dva revolverja, kakršne imajo ponavadi macedonski revolucionarji. Umorjeni Tanev je prej sam pripadal revolucionarjem in se je posebnost izkazal kot komitaš. Nato je vstopil v policijsko službo in je bil nazadnje pridružen v osebno varstvo šefu macedonskega narodnega komiteja. Do svoje smrti se je priznaval Tanev za pristaša Mihajlova, radi česar se smatra, da so ga napdli protogerovisti. Za atentatorji ni nobenega sledu.

Romunske „volitve“

Bukarešta, 18. jun. AA. Romunska zbornica je razveljavila vseh pet komunističnih mandatov. Nadomestili so jih z dvema vladnima pristašema, z enim socialistom, enim pristašem Averesca in z enim zarantistom.

Ghandi pride v Evropo

London, 18. jun. AA. V Bombaju se zani-majo, kako bo živel Ghandi na potovanju v Evropo. Ghandi odpotuje 15. avgusta. Na parniku so zanj rezervirali kabino prvega razreda. Njegovi ožji prijatelji pravijo, da bo živel v malem prostoru, ker bolj odgovarja njegovemu preprostem načinu življenja. Ghandija bosta spremljala v Evropo soproga in najbrž eden njegovih sinov. Drugi delegati indijske konference se že pripravljajo na pot.

Moskva

ima 2,800.000 prebivalcev

Moskva, 18. junija. Z. Uradno javljajo, da ima Moskva sedaj 2,800.000 prebivalcev, kar pomeni, da je število prebivalcev od leta 1912 naraslo za 73%.

Osebnosti

Belgrad, 18. junija. Z. Včeraj se je vrnil iz svete dežele nadškof dr. Rafael Rodić. Belgrad, 18. junija. Z. Danes je prišel v Belgrad zagrebški nadškof dr. Ante Bauer. Nadškof dr. Bauer je obiskal ministra za šume in rude gg. inž. Serneca, Srakača, Šibenika in Lotiča. Nato je obiskal še apostolskega nuncija g. msgr. Pellegrinetti. Belgrad, 18. junija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili upokojeni s pokojninami po službenih letih: inspektorji v 6. skupini Jožef Pihler in Slovenski Bistrič, Ladislav Jerč v Ptuj, Ferdinand Kucovan v Mariboru in Aleksander Hershak v Ljubljani in višji kontrolor Ivan Čevčar v Ljubljani.

Brežice, 18. junija. AA. Dne 11. julija 1931 se odda v zakup lov občine Gaberje v pisarni sreskega načelnstva v Brežicah soba št. 6 za dobo 6 let. Pogoji razvidni ravno tam.

591 proti 196 glasovom odklonila predlog socializma, da bi se debata o graditvi mornarice odgodila na čas po razorožitveni konferenci l. 1932. Dalje je bila s 410 proti 168 glasovom odobrena gradnja križarke za 23.000 ton. Končno je bil sprejet tudi dodatni predlog Louchereja s 454 proti 15 glasovom, da se o končni tonazi sklepa, preden se o tem na novo vpraša poslanska zbornica.

Kralj med Ličani

Dobrovoljci pozdravljajo svojega vladarja

Gospič, 18. junija. Ves Gospič z bližnjo in daljno okolico se je že več dni pripravljala na to, da pozdravi svojega narodnega kralja, ko bo prvič prispel v te kraje. Vse hiše so bile okrašene z zastavami in cvetjem. Slavoloki so stali drug poleg drugega. Napeto pričakovanje, ki je vladalo že več dni, je doseglo v zgodnjih jutranjih urah vrhunec. V Gospiču so se zbrali prebivalci iz vseh krajev od Perušica do Kossinja, da vidijo svojega kralja. Ob 8 zjutraj je privozil dvorni vlak na postajo. Nj. Vel. kralja so spremljali predsednik vlade general Peter Zivković, minister prosvete Boža Maksimović, minister dvora Boško Jeltić in dežurni adjutant. Na peronu je Nj. Vel. kralja pozdravil ban savske banovine dr. Ivo Perović. Nj. Vel. kralj je segel savskega banu pristrčno v roke in ostal z njim nekaj časa v prijaznem razgovoru. Na postaji je bila razvrščena častna četa pod poveljstvom kapetana Jovanovića. Nj. Vel. kralj je sprejel njegov raport, nakar je pozdravil četo z besedami: »Pomogi Bog, junaki!« Četa je odgovorila z gromkim: »Bog ti pomagaj!«

S kolodvora je Nj. Vel. kralj odšel pred poslopje sreskega načelnstva. Na vsem potu je bil predmet viharnih ovacij navdušenih meščanov. Tu je bil postavljen ogromen slavolok. Možnarji so pokali, v vseh cerkvah so zvonili z vsemi zvonovi. Ogromna množica je neprestano aklamirala kralja. Tu je Nj. Vel. kralja pozdravil načelnik občine Joso Polaković.

Deklica je izročila Nj. Vel. kralju šop cvetja, učence ljudske šole pa je nato deklamiral ljubko prigodno pesmico. Pri tej priliki je Nj. Vel. kralju izročil tri liške kapice za vse tri vraljevice.

Nj. Vel. kralj je ostal v Gospiču pol ure. Nj. Vel. kralju je prebivalstvo priredilo nepričakovano močne in navdušene ovacije, ki bodo ostale vsem v neizbrisnem spominu. Nj. Vel. kralj si je peš ogledal znamenitosti mesta. Med ogledom mesta je bil opozorjen na skupino Primorcev iz Karlobaga, ki je prispela čez Velebit in prehodila 44 km v eni noči, da lahko pozdravi svojega narodnega vladarja.

Pozdrav v Medaku

Medak, 18. junija. AA. Ze na vse zgodaj se je zbralo v tukajšnji naselbini 6 do 7 tisoč ljudi, da pozdravi svojega kralja. Medak je dal med svetovno vojno največ dobrovoljcev, približno tisoč, ki so pohiteli v hrabre vrste tedanje srbske vojske in v jugoslovanske divizije. Po oficijelnem pozdravu je Nj. Vel. kralj pristopil k dobrovoljcem in se z njimi prijazno razgovarjal. Po skoro polurnem postanku je Nj. Vel. kralj s svojim spremstvom nadaljeval pot v Udbino. Povod so Nj. Vel. kralja sprejeli z največjim navdušenjem.

V Bihaču

Kralj se je nato med burnimi ovacijami vsega prebivalstva peljal skozi Udbino. Visuč, Dolnji Lapad, Kobiljso v Zavalje, ki je oddaljeno poldrugi kilometer od Bihača. Povod so se vršili velikanski sprejemi med ogromnim navdušenjem ljudstva. Odlučni sprejem se je vršil v Zavalju, kamor so prihitali bližnji Bihačani.

V imenu prebivalstva sosednje Bosne je Nj. Vel. kralja pozdravil načelnik Omer Jusufkadić. Nj. Vel. kralj se je z vsemi spustil v daljše pogovore, nato pa je v spremstvu katoliškega župnika Frana Prpića odšel ogledat si cerkev, ko je Nj. Vel. kralj odhajal, je pristopil k njemu kmet Majstorović, star več ko 80 let. Z zanosnimi in iskrenimi besedami je pozdravil Nj. Vel. kralja in naglasil, kako dolgo je narod živel v suženjstvu in željno čakal, kdaj napoči trenutek osvoboditve. Zdjaj pa je prišel srbski sin Aleksander Karagjorgjević, ki je osvobodil in združil naš narod. Zato se v imenu naroda zahvaljuje kralju Aleksandru, edinemu voditelju naroda.

Za njim je izpregovoril župnik Prpić. Zahvalil se je Nj. Vel. kralju za vse, kar je do brega storil. Kot svečenik, ki mora služiti resnici, mora naglasiti bratsko slovo Srbov in Hrvatov v teh krajih, kjer jih nihče ne more razdvojiti. Vsi prisotni so z navdušenim vzklili

kanjem potrdili te besede in tako pokazali, da so dobro razumeli sleherni besedo in da jim je župnik govoril iz srca. Nepopisno navdušenje in burni vzkliki so med zvonjenjem zvonov in grmenjem topov spremljali Nj. Vel. kralja, ko je nato nadaljeval pot skozi Petrova sela in Korenico, kjer se je vršil posebno slovesen sprejem, proti Plitvicam.

Na Plitvicah

Vso pot skozi Korenico se Nj. Vel. kralj domala ni dotaknil z nogo tal, nego je stopal po samem cvetju.

Poldne je že davno minulo, ko je Nj. Vel. kralj zapustil Korenico. Do Priboja domala ni hiše, od Priboja do Plitvic pa je le tu pa tam kakšna majhna naselbina. Toda kjerkoli je kaj ljudi, povsod so se zbirali in pozdravljali vladarja, mahali s cvetjem in robci in liškimi čepicami ter vzklicali svojemu vladarju. Tako je Nj. Vel. kralj prispel v Plitvice.

Pri slavaloku je čakala množica prebivalstva iz vseh okoliških vasi, vmes pa so bili mnogi gostje, ki se mude na Plitviških jezerih. Načelnik mesta Miska Kosanović je pozdravil Nj. Vel. kralja z nagovorom, v katerem je naglasil, da je ponosen, ker je doživel ta presrečni dan, da more sredi tega siromašnega, a poštenega

Poljski časniki na Bledu

Bled, 18. jun. 1931.

Danes popoldne so se odpeljali poljski časniki iz Ljubljane v avtobusu na Bled. Po prijetni vožnji, med katero so občasno krasoto naših gorenjskih mest in vasi ter tipične gorenjske hiše, so prispeli ob pol 7 na Bled, kjer jih je pozdravil blejski župan dr. de Gléria. Med potjo so imeli priliko opazovati Monstranco na Stolu, pa tudi Triglav se je pokazal iz megle. Poljski časniki so navdušeni nad lepoto naših gorenjskih krajev in pravijo, da je Bled nekaj doslej nevidnega. Morsko oko v Tatrach je proti Bledu ničla. Ob 8 so imeli večerjo v Park hotelu, kjer so tudi vzeli prenočišča. Jutri prebijejo pol dneva na Bledu, nakar se odpeljejo v Bohinj.

Poljaki bi nam lahko služili za zgled, kako je treba skrbeti za emigrante v tujini. Med časniki, ki so obiskali Jugoslavijo, je tudi zastopnik ameriško-poljskega časopisa Roman

Pred revizijo reparacij?

Berlin, 18. jun. tg. Kakor svoječasno poset nemških ministrov v Angliji, se sedaj tudi poset angleških ministrov v Berlinu označuje samo kot čin uljudnosti, vendar pa imajo razgovori v Berlinu ravno tako, kakor razgovori v Chequersu, namen, dalje obravnavati reparacijsko vprašanje. Ker sta se udeleževala razgovorov v Chequersu tudi trgovinski minister in guverner angleške banke, se bo razgovorov v Berlinu udeležil pač tudi predsednik nemške drž. banke dr. Luther. Kakor se sedaj čuje, se bo Henderson na potu v Berlin ustavil tudi v Parizu, oficijelno samo zato, da obišče kolonialno razstavo, nedvomno pa se bo razgovarjal tudi o prihodnjih nemških reparacijskih korakih. V Parizu so bili radi neposrednih nemško-angleških stikov nekoliko nevoljni in če se bo Hen-

Pilarz. Poljaki nameravajo povabiti sedaj precejšnje število ameriških Poljakov, da se preselijo nazaj v domovino. Zato so povabili iz Cikaga lastnega poljskega arhitekta, ki bo v bližini Gdanskega projektilarnega kolonijo za emigrante. Imajo izdelan 5letni načrt za selitev Poljakov nazaj v domovino. Na ta način upajo spraviti domači poljski kapital iz Amerike na rodno grudo. Računajo, da bo prišlo par tisoč Poljakov nazaj, ki se bodo naselili v tej koloniji, ki se bo imenovala po ameriškem predsedniku Hooverju. To gibanje je razumljivo, saj biva v Ameriki nad 4 milijone Poljakov, od katerih jih je samo v Cikagu nad 400 tisoč. V Cikagu imajo Poljaki 3 samostojne dnevnike, dočim imajo v Newyorku 1 dnevnik, ki izhaja v nakladi 25.000.

Časnikarji so v najboljšem razpoloženju in navdušeni nad sprejemom ter obljublajo, da bodo še večkrat obiskali prelepo Gorenjsko.

derson ustavil v Parizu, bo to storil gotovo za to, da odstrani nezaupnost Francije. Ne sme se domnevati, da se bodo berlinski dogovori tikali samo reparacijskega vprašanja. Na dnevnem redu bo vsekakor tudi vprašanje razorožitve.

Program reparacijskih pripravilnih pogajanj je sedaj določen: Prihodnji teden bodo interneta nemška pogajanja med nemško vlado in nemškimi poslanki pri upniških državah, istočasno bodo razgovori državnega tajnika Mellona v Londonu in Parizu, nato obisk zunanjega tajnika Stimsona v Londonu in Parizu, obisk Hendersona v Parizu, razgovori Macdonalda in Hendersona v Berlinu, dne 21. julija prihod Stimsona v Berlin, med tem pa se bo pripravljaval nemški transforni moratorij za 15. avgust.

Francoski brodomni program

Pariz, 18. jun. tg. V poslanski zbornici se je že danes zgodaj dopoldne začela razprava o brodomnem programu za 1931-32, ki je v okvirju mednarodnih dogovorov za pomorsko oboroževanje. V delo bodo dali za 45.000 ton novih vojnih ladij, in sicer 1 linijsko ladjo za 23.000 ton in 2 mali križarki po 7500 ton, razen tega pa še več manjših transportnih ladij v skupni tonazi 7000 ton, ki pa niso vštete v mednarodno določeno kontingentno. Nove gradbe bodo stale skupno 4,3 milijarde frankov. Dočim je Herriot bil za to, da se mornariški proračun sprejme, so bili socialisti odločno proti temu, češ da bo sedaj tudi Italija pospešila svoje oboroževanje. Po podatkih, ki jih je dal mornariški strokovnjak Danielon, je sedaj francoske mornarice 628.000 ton. Po londonski pogodbi sme imeti francoske brodomne l. 1936, samo 670.000 ton, dočim smatra francoska admiraliteta, da je absolutno potrebno 767.000 ton. V popolno pariteto z Italijo se

Francija ne more spuščati. Paul Boncour je bil najodločneje proti temu, da se zgradi linijska ladja za 23.000 ton, češ da mora Francija v Zenevi predlagati redukcije v masi in nastopati iniciativno. Če pa bi se iz Zeneve vrnila prazni rok, bo on prvi, ki bi zaklical Franciji: »Pozor! V miru je treba najprej misliti na zmago, da jo je potem mogoče doseči.« Vendar pa je samo delo lenobe, če hoče kdo graditi ladje s 23.000 tonami, da s tem prehitijo nemško oklopno križarko z 10.000 tonami. Paul Boncour je točno preštudiral nemški proračun in ugotovil, da so stroški za vzdrževanje ene strojne puške v Nemčiji ravno tako veliki kakor v Franciji stroški za nakup nove strojne puške. Ali naj si ljudstvo pri tem misli, da visoki gradbeni stroški za oklopno križarko niso bili določeni samo za to križarko, temveč da so pri tem hoteli skrivaj profitirati tudi zgradbo podmornic?

Pariz, 18. jun. tg. Poslanska zbornica je s

En sam misijonar?...

Tako se nehotе vprašaj, ko prebereš naslednje pismo p. Histerja, oblata Brezmadežne, misijon Montobelle, Južna Afrika, naslovljeno na Družbo sv. Petra Klaverja. Ali naj res le en sam človek skrbi za vse potrebe in se le sam vojskuje zoper vso nakopičeno materialno in moralno revščino?

»Škoda, da ne morem še svojega srca položiti v tole pismo,« piše misijonar, »da bi videli, kako polno je hvalečnosti in veselja. Kaj pa naj ubogi misijonar sterim drugega, nego da rečem priprosto in odkritosrčno: Bog plačaj! Bog naj povrne namesto mene in dobrotnikom poplača z nebeskim plačilom. Vsak dan pa se dobrotnikov spominjam pri nebeski daritvi. Pa tudi moji Zulu-zamorci prosijo vsako nedeljo med sv. mašo Boga, da povrne vsem, ki jim store kaj dobrega.

Tu v Montobello imam svoj glavni stan. Od tu hodimo na vse strani v okolico: vsepovsod divje gorovje brez potov in stez, povsod visoke skalnate stene in prepadi, domovina kač in opic tako velikih, da se jih človek ustraši. Vasi naših Zulu so raztresene po teh tokavah. V bližini nekaj pašnikov in kornuznih nasadov. Crede krav in koz. To je »Crna zemlja«. Le misijonar si upa v te kraje ali na konju ali peš, to pa v dežju in solncu, v mrazu in vročini. Zene ga »sramota križa«, da govorim s sv. Pavlom.

V tem nepristopnem gorovju moram sam oskrbovati devet misijonov z dvajsetimi zunanji postajami z rednim verskim poukom, osmimi šolami (le eno podpira vlada), sedem sto katoličanov in sto do dvesto tisoč pagani in krivoverci. Nekatere postaje so 70 km oddaljene in leže visoko v gorah. Cele dneve je treba potovati na konju ali peš, da vsako obiščem vsaj enkrat v mesecu.

Vsi ti misijoni so novi in priprosti. Le dva sta preskrbljena s potrebnimi poslopji, drugi so več kot revni. Imam le eno mašno obleko, en kelih, en prenosni oltar, eno mašno knjigo za vse te misijone. In kakšna je mašna obleka? Skoraj sram me je, ko si jo nadenem. Za oltar služi kak zaboj, ali iz kolov zgrajena miza, za cerkev pa kaka revna kočica brez oken in za silo s slamo pokrita. Vse to je revnejše, kakor je bilo nekdaj v

Obračam se na Vas s prošnjo. Pet novih postaj moram ustanoviti, ker sicer mi bodo krivoverci pokončali mojo duhovno setev. Potreboval bi mašne obleke, kelihe, ciborije, monštrance, svečnike, kadilnice, mašne knjige itd. Prosim za perilo, posteljnino in odeje. Spati moram na tleh v mokri obleki z eno samo odejo. Ne vem, kaj bo z mojim zdravjem?! Zato trkam kot berač na Vaša vrata in prosim za božjo stvar. Prepričan sem, da bom dobil pomoč pri Vaši družbi.

(Op. ured.: Vsak, tudi najmanjši dar za tega ubogega misijonarja hvaležno sprejema Družba sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Metelkova ulica 1, ter mu ga posreduje.)

Avstrijski zvezni kancler dr. Ender, ki je s celokupnim kabinetom podal ostavko.

Otroški vrtec v zverinjaku

V berlinskem Zoo-u so uredili poseben oddelek za mladiče, torej nekaj živalski otroški vrtec. V ta oddelek imajo otroci svoboden dostop, da se poigrajo s četveronožnimi tovariši. Tu se nazorno vidi, da so mladi dvo- in četveronožci enako igrivi, enako nagajivi, enako nerodni in smešni. Kakor pa otroški vrtec ni namenjen zgolj igri, marveč se malčki navajajo na to in ono za življenje in šolo, tako se tudi za male zverinice tu začne vežbanje v raznih umetnijah.

Koliko vojaštva ima Japonska

Japonski vojni minister je objavil podatke o stanju japonske vojaške sile. Po teh podatkih šteje japonska armada 231.000 častnikov in moštva, 2210 orožnikov in približno 20.000 moč oborožene policije, ki vzdržuje red na Koreji, Formozu in v Mandžuriji. Vojno zrakoplovstvo obsega 8 polkov s 623 letali, a se bo to število v kratkem zvišalo.

Nazaj v Španijo

Prvi so se zglasili bivši španski Zidje in prosili, da bi se sedaj po revoluciji smeli vrniti v Španijo. Sedaj pa prihajajo z enako željo tudi mohamedanski zamorci, ki sta jih bila pregnala kralj Ferdinand in kraljica Izabela ter žive sedaj v španskem Maroku. Nekaj zamorcev živi tudi še med Rabatom in Salójem ter jih imenujejo »andaluške zamorce«. Ti potomci nekdanjih osvajalcev Španije so poslali k sedanji španski vladi deputacijo, ki je prosila, da bi država vrnila v mohamedanske versko-kulturne svrhe slavno kordovansko mošejo, ki služi danes za muzej. Vlada, v svesti si nedotakljivih čuvstev španskega ljudstva, je prošnjo odbila.

Pol ure je bil nogomet že v teku, ko je prisopihal Zamuda na svoje mesto.

»Kako je z igro?« je razburjeno vprašal svojega soseda.

»Ničla proti ničli!« se je glasil odgovor.

»Hvala Bogu!« si je oddahnil Zamuda,

»potemtakem še nisem nič zamudil!«

»Čakaj paglavce!« — se je jezil branjevec in teče za majhnim nepridipravom — »ubil si mi šipo in to mi plačaji!«

»Oh, pustite me!« vpije nepridiprav, »saj že tečem domov po denar!«

Jadrnica »La Loire« s prvimi utopljenici parnika »St. Philiberte«.

Varnost, gospodarnost, uljudnost...

Železnice igrajo danes v življenju vsakega človeka znatno vlogo: bodisi da se vozi po njih, bodisi da prevaža po njih svoje blago, bodisi da je kot konsument odvisen od urejenega in cenega tovarnega prometa, bodisi kot davkoplačevalec, ki se mu aktivnost ali pasivnost železnic pozna tako ali drugače na žepu, bodisi slednjič kot uslužbenec ali nameščenec na železnici sami. Vsak resničen napredek železnic prihaja splošnosti v prid. Naše jugoslovanske železnice, hvala Bogu, na splošno niso slabe, vendar jim je v marsičem potreben napredek. Morda bo zanimalo naše čitatelje, na kakšen način skušajo drugod izboljšati razmere na železnicah. Ustanove nemških državnih železnic so v tem pogledu vzorne.

Največjega pomena v železniškem prometu je vestno, v svojem poslu kar najbolje izšolano železniško osebje. Nemške državne železnice vzdržuje za izobrazbo strokovnega osebja veliko centralno šolo v Kirchmöserju pri Brandenburgju in potovalne šole. Posamezna potovalna šola je nameščena v dveh vozeh; tu najdemo kino, fizikalni laboratorij, prožne naprave in predavalno dvorano. Ti vozovi z učitelji so vse leto neprestano na potu od kraja do kraja. Tudi po čisto majhnih postajah se vrše učni in ponavljalni tečaji za krajevno železniško osebje.

V osrednji železničarski šoli se vrši pouk o zavorah, strežbi lokomotivam, kurilni

liko časa praktično vežbati v signalnih in premikalnih napravah, da jim vsako dejanje pride v meso in kri, tako da ga izvrše čisto mehanično in jim ostane glava prosta za miselno delo. Vedno je mogoče, da odreče kak signal, da kaka naravna neizgoda poruši prog, da se pokvari stroj. Tu se mora obnesti prisotnost in bistrost duha prizadetega osebja.

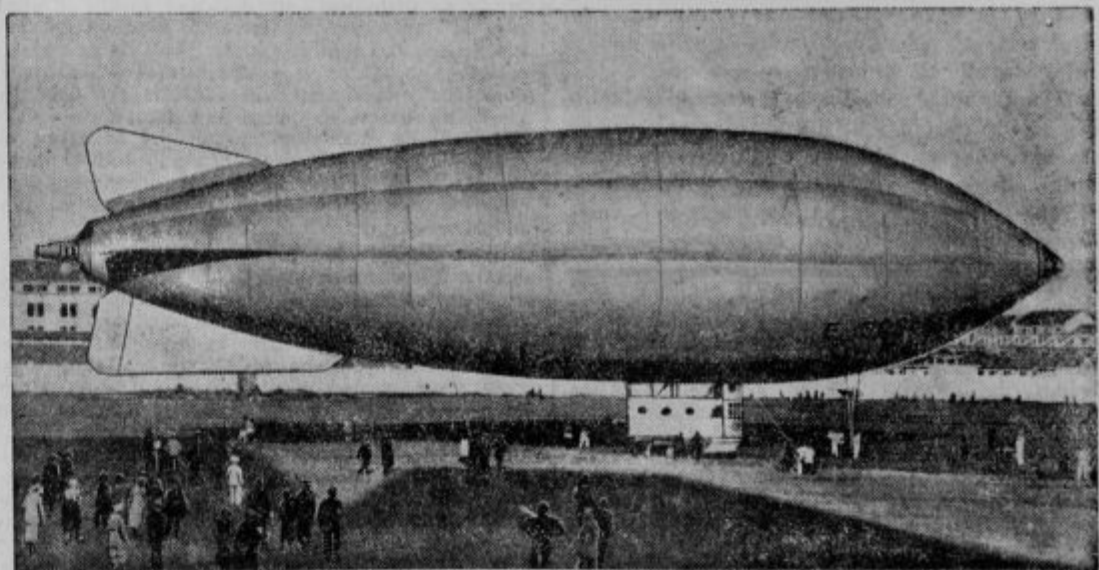
Na oddelku za uradnike se seznanjajo kandidati z vsemi tiskovinami, manipulacijami itd. itd.

Toda ta zavod ni samo šola, marveč tudi internat. Različna železniška ravnanstva pošiljajo semkaj svoje uradnike na tečaje, ki trajajo po 6—7 tednov. Ves ta čas imajo učenci v hiši stanovanje in vso oskrbo, in to popolnoma brezplačno, na račun državnih železnic. Po dva in dva stanujeta v priprosti, a lično opremljenih sobah; invalidi in starejši uradniki dobe celo vsak svoje sobo. Za hrano skrbi kazina. Od aprila 1930 do marca tek leta je bilo na šoli 47 tečajev, ki se jih je udeležilo skupaj 1022 uradnikov.

Železniška uprava ima s temi ustanovami za izobrazbo osebja ogromne stroške, ki se pa obilno vračajo. V minulem letu se je vozilo po nemških državnih železnicah 1.8 milijarde potnikov, od tega je pri raznih železniških nezgodah smrtno ponesrečilo samo troje oseb. Pri čemer ne smemo pozabiti, da je bila še pred par leti prav Nemčija pozorišče velikih železniških nesreč.

»Purane«, nov tip za letala. Letalo je izredno okretno in se dviga s tal skoraj neposredno.

Nov zrakoplovni tip male oblike, ki brez pomoči starta in pristaja. Motorji imajo samo 150 konj. sil ter je moči z zrakoplovom manevrirati kakor z letalom.

tehnik, signalih, premikanju, delu pri telefonu in brzjavu, elektrofiziki. Pouk je naporen in so vse naprave v vozu montirane. Kar manjka, izpopolni film. Velik film predčuje »Državne železnice v minulem letu«.

Iz pouka o nadzorstvu nad voznimi listki par podrobnosti: Kdaj velja ta ali ona vozovnica in kdaj ne? Listke in potnike predvaja film: Nekatera vozovnica ni veljavna, toda službeni red predvidena nadomestilo ali naknadni nakup pri sprevodniku. In vedno znova ponavlja učitelj: »Bodite prijazni nasproti potnikom, služite občinstvu! Državne železnice niso samo državno prometno sredstvo, marveč tudi trgovski obrat, ki si ne more dovoliti, da bi bil z občinstvom oduren ali da bi mu vnemarno stregel.« In to je glavni cilj šole: izpopolnitev praktične izobrazbe, ojačanje čuta za odgovornost glede varnosti prometa in gospodarnosti obrata. Potnik mora povsod na železnici srečavati vljudnost, varnost in brzino.

V sprevodniški šoli se morajo učenci to-

Smešnice

»Ko so me na sodnji vprašali, koliko sem stara, trenutno v resnici nisem vedela, ali sem štiriindvajset ali petindvajset.«

»In koliko si rekla?«

»Osemnajst.«

»Ali ste v sorodu s tožencem, priča?«

»Ne vem. Morda.«

»Kakšne šale so to: morda?«

»Nikake šale, najdenček sem.«

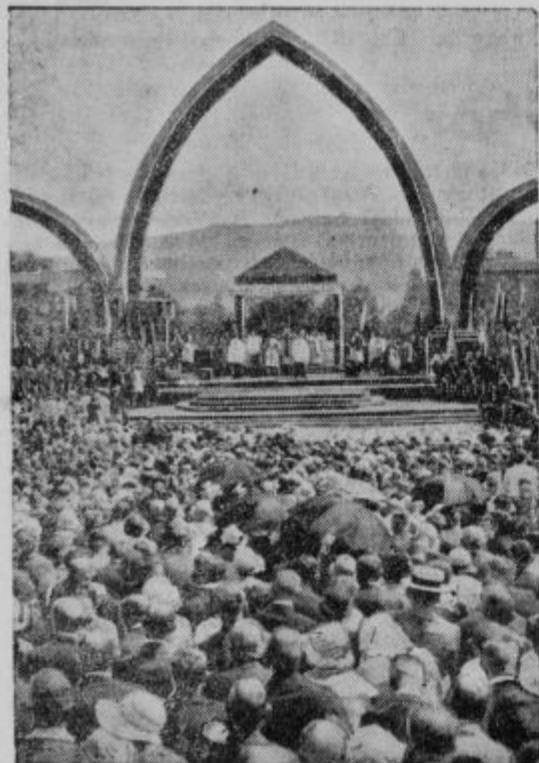
»Gospod,« se je jezil vratar, »poslužili ste se dvigala, ki je določeno samo za to-vore! Ali ne znate čitati?«

»Nikar se ne jezite — tehtam 180 kil!«

»Veste, kinu se imam vedno zahvaliti za par prijetnih uric.«

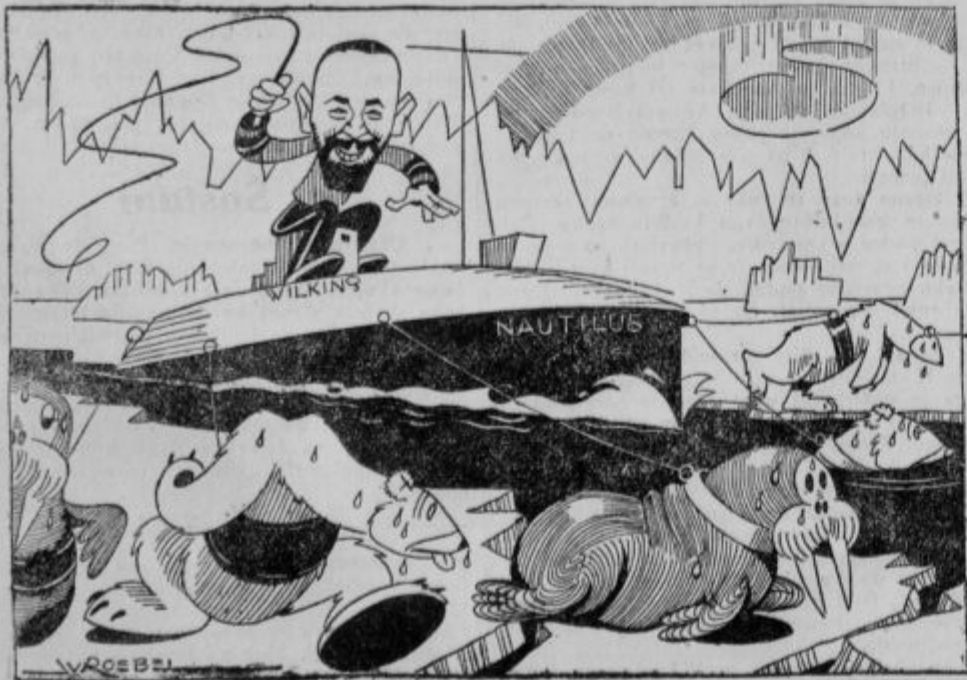
»Ali tako radi hodite v kino?«

»Ne jaz, ampak moja žena. Takrat grem vselej v gostilno.«

Začetek Elizabetnih slavnosti v Marburgu ob Lahni služba božja v odprtem gledališču. (Dne 14. t. m. je poteklo 700 let, ko je umrla sv. Elizabeta Turinška.)

Betlehemu. Toda ubogi zamorci so vsega tega tako veseli; saj Jezus je prav tisti, ko v velikih bazilikah sveta. Kadar mašo dokončam, zavijem vse te stvari v odejo, ki me je ponoči varovala mraza. Zamorec nese potem ves ta pribor na glavi tri do štiri ure daleč do bližnjega misijona. Na petih novih krajih bi moral zgraditi nove šole s kapelico. Vlada mi je dala prostore na razpolago. Toda kako naj zidam? Saj komaj napravljam najpotrebnejše stvari. Na vso moč si prizadevam, da bi prihranil nekaj dinarjev. Orjem sam, sadim zelišča, da bi jih prodal, tešem skrinje in zaboje, da bi si kaj zaslužil itd.

Kako bi mogel »Nautilus« vendar-le prispeti na severni tečaj.